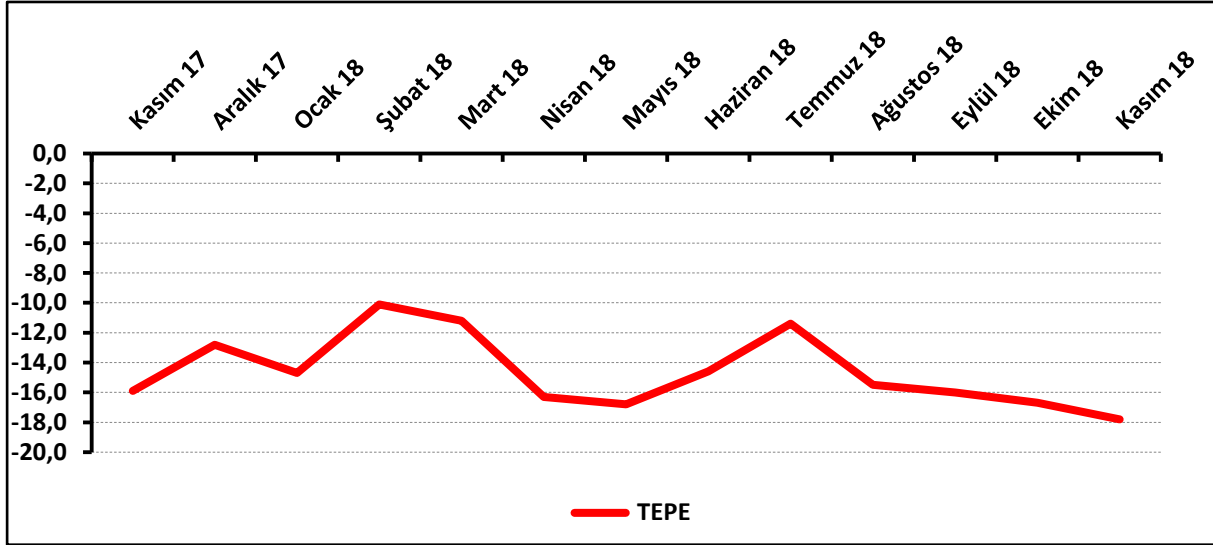

PERAKENDE GÜVENİ YILIN EN DÜŞÜK SEVİYESİNDE

Perakende güveni, Kasım ayında bir önceki aya göre 1,1 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 1,9 puan azaldı. Perakende güveninin geçen yıla göre azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörü, Kasım ayında perakende güveninde en fazla artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

Kasım ayında -17,8 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 1,9 puan, geçen aya göre ise 1,1 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Kasım 2017 – Kasım 2018)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	1,7	-7,5	-11,6	-5,0	-10,4	-12,6	-12,2	-7,8	-10,8	-15,1	-15,8	-16,4
2017	-15,5	-25,0	-17,0	-18,7	-15,1	-16,3	-20,6	-17,3	-17,0	-13,3	-15,9	-12,8
2018	-14,7	-10,1	-11,2	-16,3	-16,8	-14,6	-11,4	-15,5	-16,0	-16,7	-17,8	

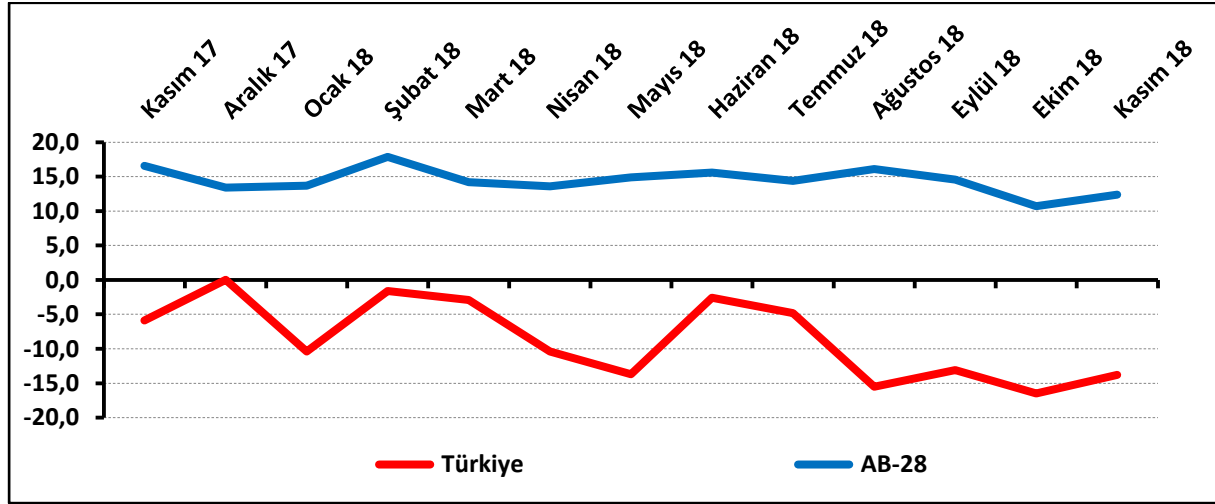
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri geçen y ıla kıyasla azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Kasım 2018’de -13,8 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 2,7 puan arttı; bir önceki yılın aynı ayına göre ise 7,9 puan azaldı.

Kasım 2018’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 16,4’ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 52,2’si işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 31,5 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Kasım 2017 – Kasım 2018)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

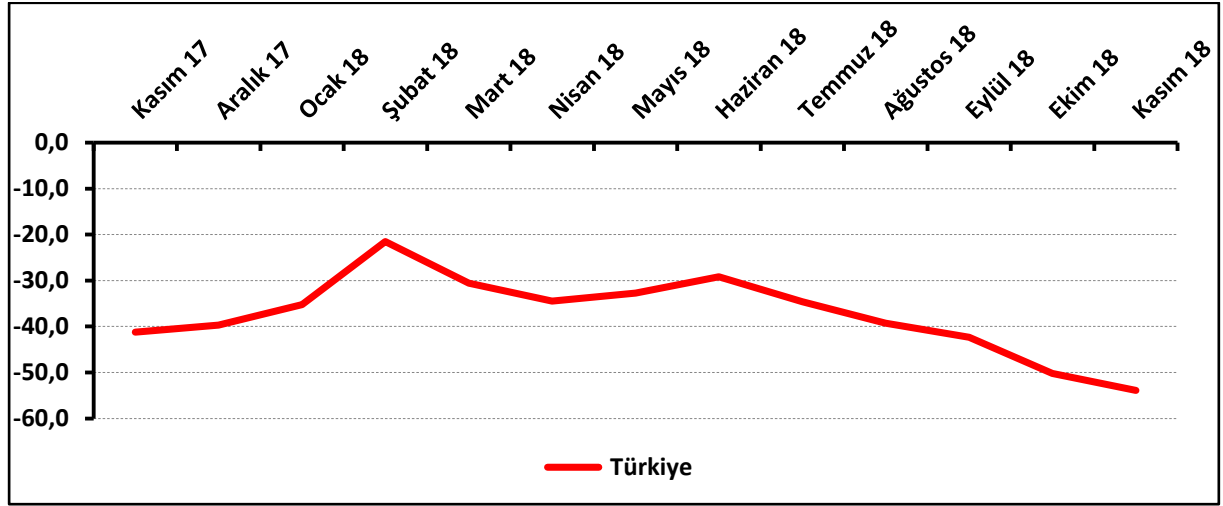
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	16,4	-0,5	-2,7	10,4	3,6	0,5	-1,8	12,5	2,0	-5,9	-2,9	-13,7
2017	-6,9	-43,8	-13,3	-15,2	-7,0	-6,6	-17,7	-8,3	-6,1	-2,2	-5,9	0,0
2018	-10,4	-1,6	-2,9	-10,4	-13,7	-2,6	-4,8	-15,5	-13,1	-16,5	-13,8	

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu kötüleşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Kasım 2018'de -53,9 puan değerini alarak, Ekim 2018'e göre 3,7 puan, Kasım 2017'ye göre 12,7 puan azaldı.

Kasım 2018'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 13,6'sı geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 72,6 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 13,8 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Kasım 2017 – Kasım 2018)

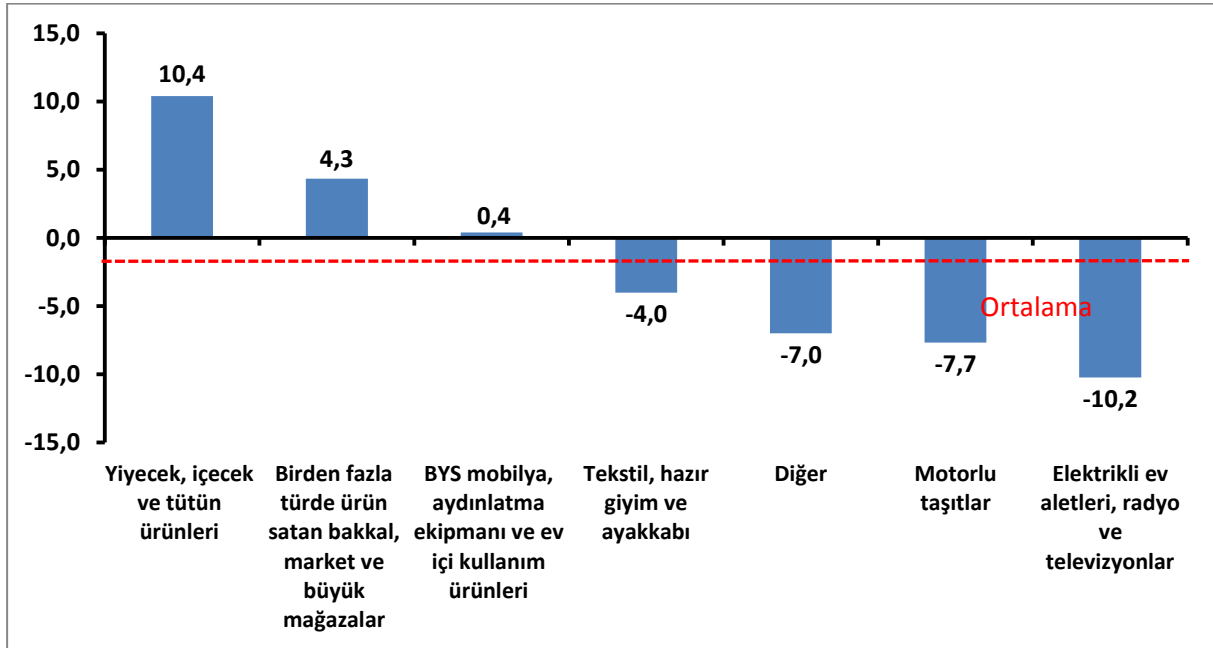
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	-19,3	-32,4	-30,2	-16,4	-27,7	-37,6	-26,1	-32,2	-36,2	-39,4	-42,1	-45,5
2017	-41,1	-37,3	-40,5	-41,7	-40,0	-44,4	-42,2	-41,3	-38,5	-34,7	-41,2	-39,7
2018	-35,2	-21,5	-30,6	-34,5	-32,7	-29,2	-34,6	-39,3	-42,3	-50,2	-53,9	

Perakende güveni en fazla artan sektör “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Kasım 2018’de, geçen yılın aynı dönemine göre “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “birden fazla türde ürün satan market ve büyük mağazalar” ve “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektöründe artış; “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “motorlu taşıtlar” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörlerinde azalış gözlemlendi. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “birden fazla türde ürün satan market ve büyük mağazalar” ve “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörlerindeki değişim ortalamasının üzerinde gerçekleşti. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü perakende güveninde en fazla azalış gösteren sektör oldu.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Kasım 2018’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendecilerin satış beklentisi geçen yıla kıyasla düştü

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Kasım 2018’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu” ve “önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi” göstergeleri Kasım 2017’ye göre azalış, Ekim 2018’e göre artış gösterdi. “Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş beklentisi” hem Kasım 2017’ye göre hem de Ekim 2018’e göre artarken, “önümüzdeki 3 ayda istihdam ve satış fiyatı beklentileri”, “işlerin geçen yıla göre durumu” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri azaldı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 11/2017	Endeks 10/2018	Endeks 11/2018	Bir önceki aya göre değişim 11/2018	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 11/2018
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-51,3	-61,4	-58,8	2,6	-7,5
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	9,7	28,0	19,2	-8,8	9,5
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-25,0	-28,5	-23,0	5,5	2,0
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-5,9	-16,5	-13,8	2,7	-7,9
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-0,8	-2,2	-4,1	-1,9	-3,3
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	41,0	20,0	15,5	-4,5	-25,5
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-41,2	-50,2	-53,9	-3,7	-12,7
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	0,9	-1,5	-2,9	-1,4	-3,8

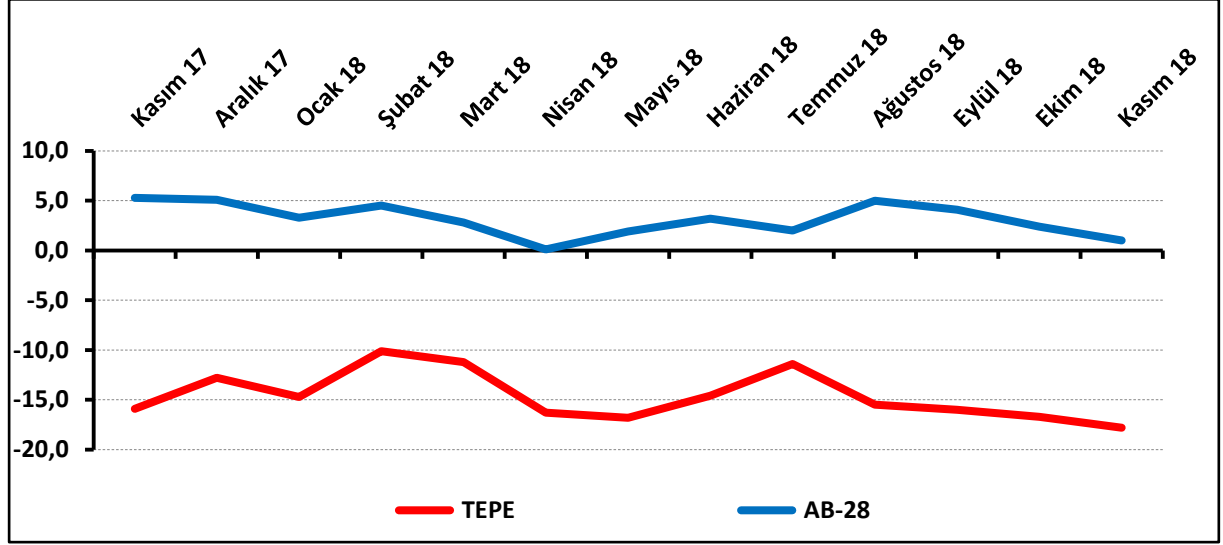
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Kasım 2018'de 1,0 puan değerini aldı. AB-28'de perakende güveni bir önceki aya göre 1,4 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 4,3 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Kasım 2017 – Kasım 2018)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	4,1	4,1	3,9	1,5	2,2	1,1	0,7	-0,6	0,8	0,7	4,0	3,8
2017	2,0	2,2	3,6	4,4	1,9	2,4	5,1	0,6	3,3	3,1	5,3	5,1
2018	3,3	4,5	2,8	0,1	1,9	3,2	2,0	5,0	4,1	2,4	1,0	

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Karadağ, Kasım ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. Karadağ'ı; Yunanistan ve Litvanya takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Slovenya, Finlandiya ve Malta oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Malta'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Kasım 2017'ye göre değişim AB-28'de -4,3 puan, Euro Bölgesi'nde -3,8 puan oldu. Ekim 2018'e göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28'den daha iyi; Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Kasım 2017 ve Ekim 2018'e göre)

Ülkeler*	Kasım 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Ekim 2018'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Karadağ	8,4	4,7
Yunanistan	7,7	-6,4
Litvanya	6,6	-0,2
Estonya	2,7	5,1
Slovakya	2,7	-3,0
Letonya	2,6	-0,5
Sırbistan	2,6	0,8
Bulgaristan	2,0	1,0
Çek Cumhuriyeti	0,9	2,1
İspanya	0,7	1,2
Polonya	0,2	2,2
İsveç	0,0	1,2
Hollanda	-0,4	-4,7
Portekiz	-1,0	-0,7
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-1,2	2,7
Macaristan	-1,7	-1,7
Türkiye	-1,9	-1,1
Romanya	-2,0	-3,8
Almanya	-2,8	0,4
Makedonya Cumhuriyeti	-2,8	2,7
Euro Bölgesi-19	-3,8	0,2
AB-28	-4,3	-1,4
Belçika	-4,4	7,5
Fransa	-4,6	1,1
Avusturya	-5,2	-0,9
Danimarka	-6,9	-4,8
İngiltere	-8,3	-8,4
İtalya	-9,1	0,0
Hırvatistan	-11,1	-4,4
Malta	-11,7	15,8
Finlandiya	-14,6	-5,7
Slovenya	-22,0	-8,9

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan da ülke verilerine eklenmiştir.

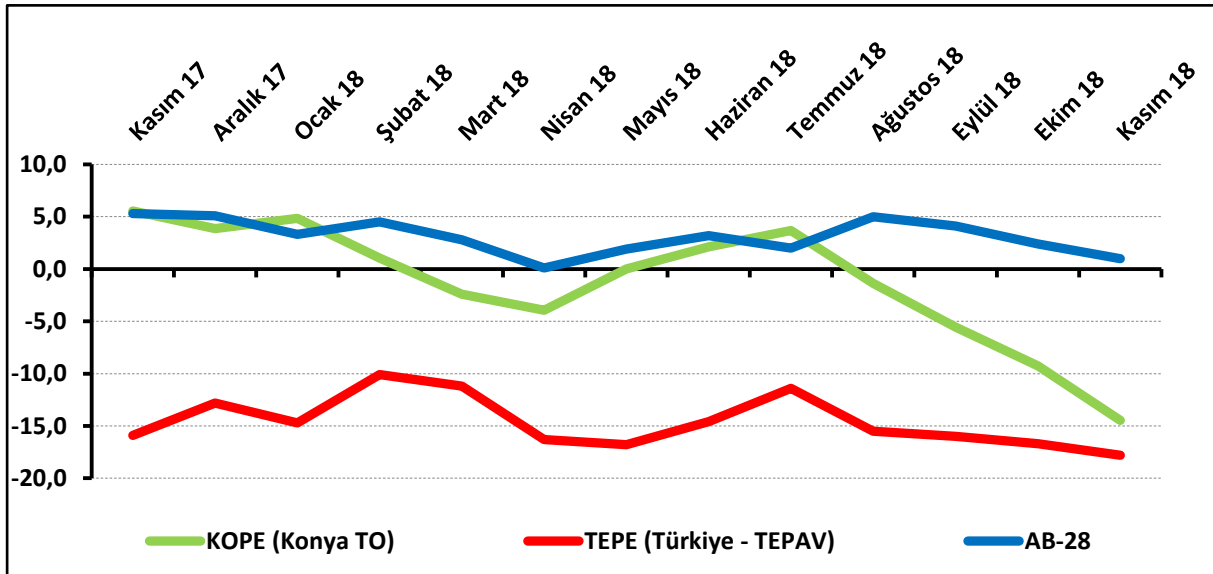
**Sıralama Kasım 2017 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Kasım ayında TEPE, -17,8 puan değerini alırken KOPE -14,5 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 20,0 puan; TEPE 1,9 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 5,2 puan azaldı. Konya perakendesi, kasım ayında Türkiye genelinden daha iyi performans sergilerken, AB-28'den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Kasım 2017 – Kasım 2018)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	0,9	-0,1	-3,8	-1,5	-2,3	-2,9	-3,0	3,4	-1,0	0,3	-4,5	-7,0
2017	-8,0	-3,3	-0,7	-1,9	2,0	3,8	0,7	4,6	7,0	3,6	5,5	3,9
2018	4,8	1,1	-2,4	-3,9	0,0	2,1	3,7	-1,4	-5,6	-9,3	-14,5	